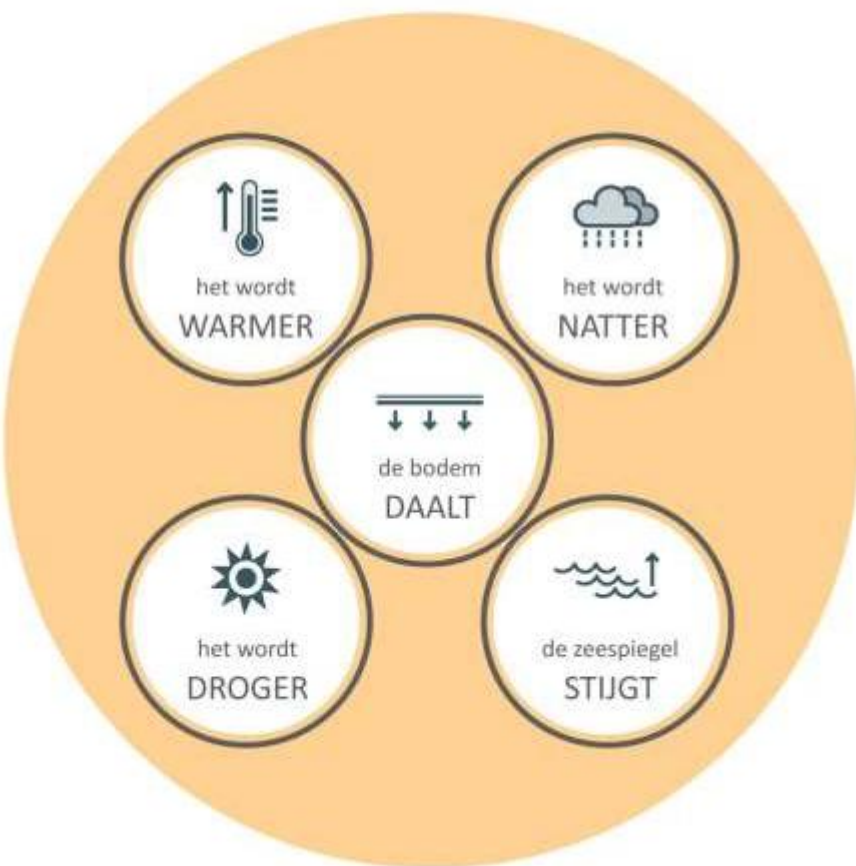

De Adaptieve Delta

Voorbereid op weersextremen
& bodemdaling

Doel

2020 | 2050

klimaatadaptief handelen
door alle overheden

Nederland is waterrobuust en
klimaatbestendig ingericht

PZH: Programma Adaptieve Delta

producten | verbinden

stresstesten
onderzoek
kaartbeelden

regionale samenwerking

Nieuwe ontwikkelingen:

- KNMI werkt aan scenario's 2021
- Nieuwe thema's in Deltaprogramma 2019:
 - Bodemdaling
 - Klimaatadaptatieve Nieuwbouw
 - Zeespiegelstijging

Strategische verkenningen klimaatadaptatie in VJN:

- A. Thematisch onderzoeksprogramma
- B. Bouwakkoord klimaatadaptief bouwen
- C. Bodemdaling

Financiën:

480.000,- uit budget strategische verkenningen
+ inzet vanuit reguliere budgetten.

Strategische verkenning

6 thema's

Bestaande bouw:

- Kwetsbaarheden in beeld (klimaatatlas)
- Ontwikkelen samenwerking met woningbouwcoöperaties
- Regeling groene daken/schoolpleinen in de maak (RGBL)

Nieuwbouw:

- Ontwikkeling ontwerpprincipes nieuwbouw
- Onderzoek naar impact op watersysteem i.s.m. waterschappen
- Hele bouwketen activeren

Provinciale infrastructuur:

- Stresstest afgerond
- Onderzoek naar haalbaarheid showcase
- Ontwikkeling functionele eisen tbv aanleg, beheer en onderhoud

Wateropslag/verzilting:

- COASTAR

Drinkwater:

- Stresstest loopt (productie, aanvoer/bronnen/beschermingsgebieden/infrastructuur)
- Samenwerking met DUNEA, OASEN, EVIDES

Natuur- en groen:

- Stresstest loopt
- Samenwerking met TBO's

Visie Rijke Groen/Blauwe Leefomgeving:

- Input en urgentie klimaatadaptatie, maar separaat traject

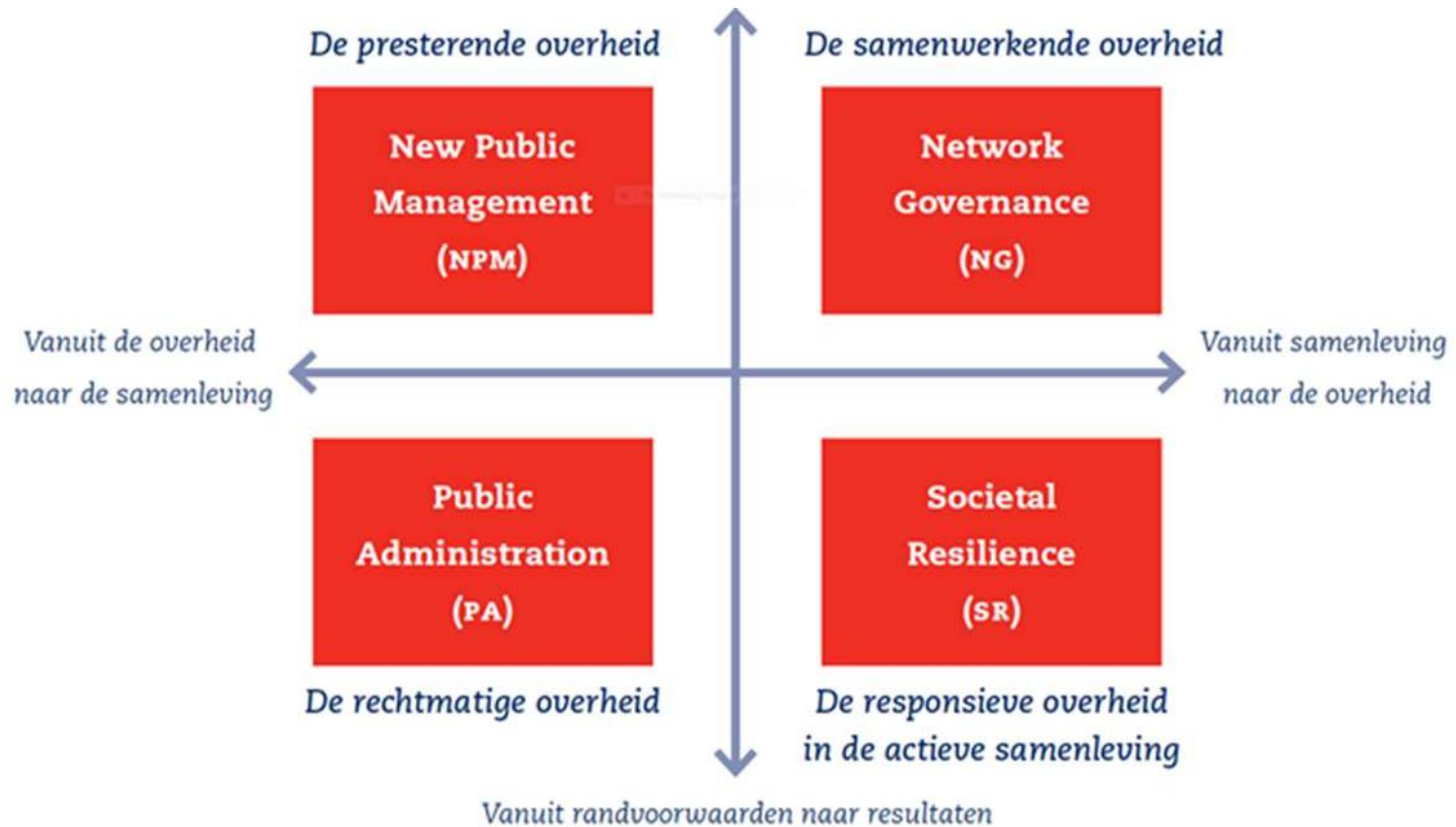
In opstartfase:

- Impact/Cascade-effecten
- Impact op meerlaagse veiligheid
- Hersteltijd

In opstartfase:

- Bedrijventerreinen
- Stresstest economische sectoren (landbouw, tuinbouw, HIC....etc.)
- Innovatiebeleid

Rolopvatting provincie

Samenwerking partners

- Bestuurlijke tafels Ruimte, wonen en economie: gemeenten
- Waterschappen als ‘drinkmaat’
- Relevante partijen per thema: bouwpartijen, natuur- en terreinbeherende organisaties, drinkwaterbedrijven, veiligheidsregio’s etc.
- Kennispartijen (Deltares, WUR, TU Delft etc.)

Tussenresultaten thematisch onderzoeksprogramma:

- Kwetsbaarheden uit stresstesten in beeld (raadpleegbaar in klimaatatlas) www.zuid-holland.klimaatatlas.net
- Aanpak/vervolg zes thema's
- Aanscherping rolopvatting provincie
- Aanbevelingen voor aanpassing/nieuw provinciaal (omgevings)beleid

**→ Provinciale Adaptatiestrategie (werktitel) gereed
t.b.v. PS eind 2018:**

**Richtinggevende ambities voor nieuwe
collegeprogramma**

- **+240.000 woningen tot 2030**
- **Vooral binnen bestaande contouren**
- **Toenemende verdichting (m.n. hittestress) en verharding (m.n. wateroverlast)**

Tussenresultaat bouwakkoord klimaatadaptief bouwen:

- Initiatief PZH afgelopen voorjaar (opdracht BLOC)
- Ruim 30 partijen uit hele bouwketen betrokken
- Ondertekening op 4 oktober a.s.
(Verstedelijkingsconferentie)

→ **Startpunt voor uitwerking ‘bovenwettelijke’
eisen, instrumentarium en werkwijzen bij
nieuwbouw samen met partners**

Bodemdaling:

- Bestaand provinciaal programma bodemdaling
- Stedelijk en landelijk gebied
 - Stedelijk: fundering en wateroverlast
 - Landelijk: veenoxidatie en transitie landbouw

Lopende onderzoeken o.a.:

- Meetgegevens maaiveld daling (satelietdata)
- Effecten Onder Water Drainage en grondwateronttrekkingen op maaiveld daling
- Vertragen veenoxidatie met klei op veen

Tussenresultaat bodemdaling:

- Nationaal programma bodemdaling (Deltaprogramma 2016).
- Klimaatakkoord, Landbouw en Landgebruik.
- Regiodeal Groene Hart (provincies Utrecht en Zuid-Holland, Waterschappen, gemeenten Alphen, Gouda, Woerden)

→ Uitwerking Klimaatakkoord
→ Input voor Adaptatiestrategie

Samenwerking Rijk - PZH

- NAS – klankbordgroep
- Adaptatiedialoog Natuur
- Binnenlandse Zaken mbt Bouw

- Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
- Ontwikkeling stresstest
- Coördinatie werkregio's

- Nationaal programma Bodemdaling

Einde presentatie